

אעברה נא ואראה את הארץ וגו' (ג' כ"ה).

אעברה נא, פירש רש"י, אין נא אלא לשון בקשה, ע"כ.

ולכאורה צריך ביאור מאי קא משמע לן <<<

אעברה נא ואראה את הארץ הטובה וגו'.

איתא בבעל הטורים בריש הפרשה, וזה לשונו, סמך ה' אלהיכם לואתחנן, לומר שויתי ה' לנגדי תמיד, ע"כ.

ולכאורה צריך ביאור, מה קא משמע לן בזה, ואין לומר שבא לפרש שמשה רבינו היה בדרגא של שויתי ה' לנגדי תמיד, שזה פשוט, שאם לא אצל משה רבינו, אצל מי כן נמצא דבר כזה¹, ועוד מה קא משמע לן בזה שהזכירו דווקא אצל ואתחנן, וצריך ביאור. ונראה לבא, שהטור מפרש כאן לפי שיטתו בטור אורח חיים.

דעיין בטור (אורח חיים סימן א'), וזה לשונו, יהודה בן תימא אומר הוי עז כנמר וכו' וגבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים, פרט ארבעה דברים בעבודת הבורא יתברך וכו' ואמר גבור כארי, כנגד הלב, כי הגבורה בעבודת הבורא יתברך היא בלב, ואמר שתחזק לך בעבודתו וכו' לכן צריך האדם להתגבר כארי לעמוד בבקר לעבודת בוראו וכו', ע"כ.

וכן פסק המחבר בשולחן ערוך (סימן א' סעיף א'), יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו וכו', ע"כ.

והנה עיין בהג"ה שם, וזה לשונו, שויתי ה' לנגדי תמיד, הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלקים, כי אין ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו והוא לבדו בביתו, כשיבתו ותנועותיו ועסקיו והוא לפני מלך גדול, ולא דבורו והרחבת פיו כרצונו והוא עם אנשי ביתו וקרוביו, כדבורו במושב המלך, כל שכן כשישים האדם אל לבו שהמלך הגדול הקב"ה, אשר מלא כל הארץ כבודו, עומד עליו ורואה במעשיו, כמו שנאמר **אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה'**, מיד יגיע אליו היראה וההכנעה בפחד השם יתברך ובושתו ממנו תמיד, (מורה נבוכים ח"ג פ' נ"ב), ע"כ.

ומבואר בדברי הרמ"א שדין זה שיתגבר כארי הוא תוצאה ממה שכתוב שויתי ה' לנגדי תמיד, ודו"ק.

והנה עיין מה שכתב בביאור הגר"א שם, וזה לשונו, שויתי כו', כלל גדול בתורה כמו שאמרו בברכות (ס"ג), דרש בר קפרא כו', ע"כ.

ולכאורה צריך ביאור מה כוונתו בציון זה.

והנראה דעיין שם בברכות, דרש בר קפרא, איזוהי פרשה קטנה שכל גופי תורה תלוין בה, **בכל דרכיך דעהו והוא ישר ארחותיך**,

ע"כ.

ולכאורה פירוש שמביא מקור לדברי הרמ"א (שהם בעצם דברי הרמב"ם), שכתב, שכלל גדול בתורה ומעלות הצדיקים וכו' שצריך לדעת את הקב"ה בכל דרכיו וכו', שהמקור לזה הוא מדברי בר קפרא שהכל כתוב בפרשה קטנה זו².

אכן צריך ביאור אמאי הביא פסוק אחר ממה שכתב הרמ"א, שהרי הרמ"א הביא הפסוק שויתי ה' לנגדי תמיד, שזה המקור הוא להכלל גדול בתורה; ולפי הגר"א אין לומדים זה מפסוק זה, אלא ממה שדרש בר קפרא שהוא מדכתיב **בכל דרכיך דעהו**, וצריך ביאור.

והנה הרמ"א מציין מקור לדבריו מהרמב"ם במורה נבוכים, כמו שכתב להדיא בדרכי משה (וצוין בשולחן ערוך).

אכן אם נדקדק בדברי הרמב"ם שם (פרק נ"ב), הרי לא הזכיר כלל פסוק זה של שויתי ה' וגו', אלא כתב סתם, עיין שם.

ובהכרח צריך לומר שמה שכתב הרמ"א שויתי, זה הוספה שלו, והוא פירושו של הרמ"א, אבל לא כולי עלמא מודו לזה, והיינו שאלו שלא הזכירו פסוק זה (הטור והרמב"ם), אינם לומדים דין זה של 'כלל גדול' מהא דכתיב שויתי ה' לנגדי תמיד.

ונראה שזה מה שכיון הגר"א כשציין להך דרשת בר קפרא, שפירש שחולק על הרמ"א, וסבירא ליה שמה שכתוב שויתי לא קאי על הך כלל גדול, אלא על ענין אחר, אכן מקור לדברי הרמב"ם הוא מדרשת בר קפרא, מדכתיב **בכל דרכיך דעהו** וגו', ודו"ק.

אכן לפי זה צריך ביאור, מאי דרשינן (לפי הגר"א בדעת הרמב"ם והטור), בהא דכתיב שויתי ה' לנגדי תמיד.

ונראה, דהנה עיין בסנהדרין (כ"ב), דיש פלוגתא מאי דרשינן בהא דכתיב, **וכתב את משנה התורה הזאת**, דלחד מאן דאמר ילפינן מכאן רמז שכתב עברי שהיה בימיו של משה, עתיד להשתנות לכתב אשורית, ואידך מאן דאמר דרש מפסוק זה שהמלך היו לו שתי תורות, אחת שיוצאה ונכנסת עמו, ואחת שמונחת לו בבית גזניו, אותה שיוצאה ונכנסת עמו עושה אותה כמין קמיע ותולה בזרועו, שנאמר שויתי ה' לנגדי תמיד, ופירש רש"י, וזה לשונו, סיפיה דקרא כי מימיני **בל אמוט**, דוד המלך על שם ספר תורה שבזרועו, אמה, ע"כ.

הרי ילפינן משויתי ה' שזה דין פרטי בדיני המלך, ומקשה בגמרא

(2) [ועי' ביאורי אגדות מש"כ שם, דרש ב"ק כו' בכל דרכיך כו', בזה הפ' ששה תיבות, וכו' אותיות, והוא בעד"א, שהוא כלל הכל וכו', ועי' מש"כ באורך, ודו"ק].

(1) ובפרט לפי מש"כ הרמב"ם במורה, שרק אצל ד' אנשים מצינו שאצלם היה תמיד מצבם שוה, שזה אברהם יצחק יעקב משה, עי"ש.

לנגדי תמיד, ע"כ.

הרי מבואר שיש דין מיוחד בתפילת שמונה עשרה, שצריך שיהא שויתי ה' לנגדי תמיד.

ונראה דכן פסק הטור, וזה לשונו, (אורח חיים סימן צ"ח), מחשבתו כיצד, דתניא המתפלל צריך שיכוין לבו, שנאמר **תכין לבם**, פירוש שיכוין פירוש המלות שמוציא בשפתיו, ויחשוב כאילו שכינה כנגדו, שנאמר **שויתי ה' לנגדי תמיד**, ע"כ.

ומבואר ששויתי הוא דין מיוחד בתפילה.

וכן פסק בשולחן ערוך שם, וזה לשונו, המתפלל צריך שיכוין לבו פירוש המלות שמוציא בשפתיו, ויחשוב כאילו שכינה כנגדו, ע"כ.

והנה עיין בביאור הגר"א, וזה לשונו, ויחשוב כו', יומא (נ"ג), ועיין

ואידך מאן דאמר (שמפרש **משנה תורה**, באופן אחר), מאי דורש בהאי דכתיב **שויתי**, ומתוך כדבר חנה בר ביזנא, דאמר רב חנה בר ביזנא אמר רבי שמעון חסידא, המתפלל צריך שיראה עצמו כאילו שכינה כנגדו, שנאמר **שויתי ה' לנגדי תמיד**, ע"כ.

ומבואר בגמרא שהך קרא של שויתי ה' לנגדי תמיד אין זה חיוב שתמיד יהיה ה' כנגדו, אלא זה דין מיוחד בתפילת שמונה עשרה, שאז צריך להיות **שויתי ה' לנגדי תמיד**, ודו"ק.

וכן מוכח בגמרא יומא (נ"ג), דאיתא שם אהא דתניא שהמתפלל צריך שיפסיע שלש פסיעות לאחוריו, ואחר כך יתן שלום וכו' ומשום שמעיה אמרו, שנותן שלום לימין ואחר כך לשמאל, ועיין שם שרבה הסביר לאביי שימין פירושו לשמאלו של האדם, שהוא ימינו של הקב"ה, ופירש רש"י, וזה לשונו, דהיא ימינו של הקב"ה, שהמתפלל רואה עצמו כאילו שכינה למול פניו, שנאמר **שויתי ה'**

פרפראות/המשך

הכי צריך לומר שני פעמים **נא**, כדי שיהיה כאן בקשה שלימה, וכשיש בקשה שלימה מתקבלת התפילה, ודו"ק.

ולפי זה יוצא שבאופן שאין **נא** אלא לשון בקשה לחוד, אין צריך לומר שני פעמים **נא**, דהא יש כבר בקשה שלימה, ודו"ק.

והנה משה כשבא לבקש בקשתו, סבר שאין הוא חלק מעם ישראל, ויכול הוא ליכנס מיד לארץ ישראל, ואין צריך לבקש שיהא עכשיו, ומשום הכי קאמר **נא**, שסבר שפירושו של **נא** כאן הוא אינו אלא לשון בקשה, וממילא יענה מיד, ואינו צריך לומר פעם שניה, אך הקב"ה ענה לו שהוא חלק מעם ישראל שנגזרה עליהם הגזירה שעדיין אין הם יכולים ליכנס לארץ ישראל, ואם כן צריך לבקש שיהא 'עתה בבקשה', ופירושו של **נא** זה הוא 'עתה בבקשה', ואם כן אין כאן אלא חצי בקשה, וצריך שיאמר עוד פעם 'נא', ודו"ק.

ונראה שזה מה שמשה אמר **ויתעבר בי ה' למענכם**, פירוש בשבילכם (עיין רש"י), והיינו שהוא חלק מעם ישראל, וממילא **ולא שמע אלי**, לבקשת **נא**, ואף אם עכשיו ירצה לומר עוד פעם 'נא', על כבר ציוה לו הקב"ה **רב לך אל תסף דבר אלי עוד בדבר** (דיבור) **הזה** של 'נא', ודו"ק.

לא ירפך ולא ישחיתך ולא ישכח את ברית אבותיך וגו', (ד' ל"א). בפשטות משמע שמה דקאמר **לא ירפך** זה נתינת טעם למה שכתוב לעיל מיניה, והיינו הא דכתיב **בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה** וכו' **ושבת עדי ה' אלקיך ושמת בקלו**, ונותן טעם שידע שיכול הוא לשוב ותתקבל תשובתו, **כי איל רחום ה' אלקיך לא ירפך וגו'**. ולכאורה צריך ביאור איך מה **שלא ירפך** הוא ראייה שה' הוא איל רחום, ומשום הכי תתקבל התשובה.

ונראה, דהנה מצינו לשון רפיון אצל ביטול תורה, וכמו שדרשו חז"ל (עיין סנהדרין ק"ו), **ויסעו מרפידם**, שרפו ידם מן התורה.

ואם כן יש לפרש מה שכתוב כאן **לא ירפך**, פירושו שלא יהא רפיון של ביטול תורה, והיינו שאף שימצאוך כל הדברים האלה, ויהיה בהם יסורין רחמנא ליצלן, מכל מקום לא יהיה בהם ביטול

בזה שאינו אלא לשון בקשה¹.

אכן נראה דהנה התרגום של **נא** הוא כען, פירוש עכשיו, וכמו שמצינו בתרגום של **עתה**², אכן אם כן קשה אמאי לא פירש רש"י כתרגומו, ואמאי כתב שאין **נא** אלא לשון בקשה.

איברא הא **דנא** פירושו כען - עתה, צריך ביאור אמאי כתוב בתורה לשון **נא**, ולא 'עתה', ובהכרח צריך לומר שנא יש לו משמעות שאין בתיבת 'עתה', (וכידוע שאין שום תיבה בלשון הקודש שאין לו משמעות ייחודית לעצמו).

ובהכרח צריך לומר **דנא** אף שפירושו כען - עתה, מכל מקום אין זה 'עתה' סתם, אלא 'עתה בבקשה', פירוש שכשמבקש על דבר מסוים שיהא עתה, אז משתמש בלשון בקשה זו של **נא**.

ולפי זה כשאמרו חז"ל 'שאיין נא אלא לשון בקשה', פירוש שאף שבדרך כלל **נא** פירושו 'עתה בבקשה', כאן בפסוק זה, פירושו רק לשון בקשה, בלי הבקשה שיהא עכשיו³.

והנה הובא בשם הגר"א (עיין בדברי אליהו), על פי הזוהר שמשה רבינו היה לו בקבלה שאם יאמר שני פעמים **נא**, תתקבל תפילתו, (ועיין שם שביאר לפי זה מה שהקב"ה אמר לו למשה **אל תסף דבר אלי בדבר הזה**, פירוש בלשון נא, עיין שם⁴).

ולכאורה לפי זה קשה אמאי המתין משה מלומר **נא** פעם שניה, היה צריך לומר מיד שני פעמים נא, (א"ל נא אעברה נא, וכדומה).

ונראה לבאר בהקדם, מה ענין אמירת **נא** שני פעמים⁵, דאם נא הוא לשון בקשה, אמאי צריך לבקש פעמיים, הא כבר ביקש.

ונראה דהא דצריך לומר שני פעמים **נא**, היינו דווקא באופן שנא פירושו 'עתה בבקשה', שאין כאן בקשה שלימה, דחלק מהתיבה הוא שיהא עכשיו, ואם כן רק חצי מתיבת **נא** היא בקשה, ומשום

1) ועי' מש"כ בסמוך.

2) למשל בפר' תולדות אתה עתה ברוך ה', שתרגומו את כען בריכא דה'.

3) וכ"ה במהרש"א בסנהדרין.

4) וכ"ה בנחל קדומים להחיד"א, עי"ש.

5) ועי' מש"כ בליקוטי נ"י תשפ"א.

רש"י שם ד"ה לשמאל כו', סנהדרין (כ"ב), ע"כ.

ולכאורה כוונתו כמו שנתבאר, שיש דין מיוחד בתפילת שמונה עשרה שצריך שיהא שכינה כנגדו, וזה נלמד מהא דכתיב שויתי ה' לנגדי תמיד, ודו"ק.

ולפי זה עולה שיש כאן מחלוקת על איזה אופן נאמר שויתי ה' לנגדי תמיד, דלפי הטור וכו' זה דין מיוחד בתפילה, מה שאין כן לפי הרמ"א, זה כלל גדול תמיד, ודו"ק.

ועיין בדרכי משה שם (סימן צ"ח), אהא דכתב הטור 'ויחשוב כאילו שכינה כנגדו שנאמר **שויתי ה' לנגדי תמיד**', וזה לשונו, כתב רבינו יונה ריש אין עומדין, דיחשוב קודם התפילה רוממות האל יתעלה, ושפלות האדם נגדו, ויבטל מלבו תענוגי העולם, ואז תהיה תפילתו רצויה, ועל זה נאמר **תכין לבם וגו'**, ע"כ.

ולכאורה צריך ביאור מה כוונתו בזה.

אכן נראה (לפי המבואר) שבא לחלוק על הטור, דלפי הטור יש דין שצריך לחשוב בתפילת שמונה עשרה ששכינה כנגדו, וזה מדין שויתי ה', אכן הרמ"א חולק וסבירא ליה שאין זה מדין **שויתי**, אלא ילפינן לה מהא דכתיב **תכין ליבם תקשיב אזניך**, ודו"ק.

ולכאורה הרמ"א אזיל לשיטתיה (בסימן א'), שדין שויתי הוא דין תמידי ולא רק בעת התפילה, ודלא כהטור (וכפירוש הגר"א), וממילא דין לחשוב בשמונה עשרה וכו' הוא מדין תכין לבם, ודו"ק.

ולפי זה יש לומר שזה מה שכתב הטור כאן בריש הפרשה, **דהואתחנן** היה באופן של **שויתי ה' לנגדי תמיד**, והיינו שבא לאשמועינן ש**ואתחנן** הוא מדין תפילה, והרי הוא כעומד לפני הקב"ה, וממילא שייך כאן דיני תפילה,³ ודו"ק.

(3) ועי' מש"כ בזה בליקוטי נ"י תשפ"ב, ע"פ הא דאיתא בע"ז (ז):

פרפראות/המשך

כמו שכתב רש"י ז"ל בכמה דוכתי, וכשבלל הקב"ה הלשונות בדור הפלגה, בא לשון הקודש גם כן בשאר הלשונות, והתיבות הנזכרות לעיל הם לשון קודש, ונכללו בלשון יוני או בכתפי או באפריקי, ע"כ. ומבואר כאן דבר נורא, שהכל נכתב בלשון הקודש, וכך נכתבה התורה, אכן יש כמה תיבות שהן מלשון הקודש, אף שאינם נמצאים בספר התורה, דאטו צריך להיות כתוב כל מילות לשון הקודש בספר התורה, הרי שפיר אפשר שישנם תיבות שאינם נזכרים בספר התורה.

והנה מכיון ששורש כל הלשונות הם לשון הקודש, ואף שנתבלבלו לשונותיהן של האומות, מכל מקום שפיר שייך שנשארו תיבות של לשון הקודש בלשונם, ובפרט שלשונם הוא 'בלבול' של לשון הקודש, ודו"ק.

והנה חז"ל ברוח קדשם היו יכולים להכיר איזה מן התיבות הם בעצם לשון הקודש, ואיזה הן סתם מלשון האומות שבדו מליבם (ופשוט), והיינו מה שאמרו שכן בכרכי הים וכדומה קורין כך וכך, היינו שהיו מכירים לשון הקודש⁶, ודו"ק.

ולפי זה מה שאמר שטט בכתפי שתים ופת באפריקי שתים, פירוש שיש תיבה בלשון הקודש שאף שאין אנו מכירים אותה, מכל מקום במדינת כתפי ואפריקי משתמשים בהם, וביאורם הוא שתים, וכך אנו מבינים פירושו של תיבת **לטטפת**, שהם שתים ושתים.

והנה נראה להביא ראיה לדברי השל"ה הקדוש, אי בעית אימא מגמרא, אי בעית אימא מסברא.

מגמרא: דהנה תנן במגילה (ח:), אין בין ספרים לתפלין ומזוזות, אלא שהספרים נכתבין בכל לשון, ותפלין ומזוזות אינן נכתבות אלא אשורית וכו', והקשו בגמרא, מהא דתניא מקרא שכתבו תרגום ותרגום שכתבו מקרא וכו' אינו מטמא את הידים, פירוש ואינו נחשב כספר תורה, ואם כן איך קתני שהספרים נכתבים בכל לשון,

(8) ובפרט שמצינו מידה זו אצל ר"ע (עי' ר"ה כ"ו), והוא היה דורש כל תג ותג של הספר תורה, עיין מנחות (כ"ט:), ודו"ק.

תורה.

והנה עיין ברכות (ה), שאמרו איזהו יסורים של אהבה כל שאין בהם ביטול תורה, עיין שם⁶, ואם כן באופן שיש יסורים, אך אין בהם ביטול תורה, הרי הם יסורים של אהבה.

ונראה שזה מה שהודיע להם משה שיש לכם לדעת **כי אל רחום ה' אלקיך**, פירוש והוא אוהב אתכם, והראיה לזה דאף על פי שמביא עליכם יסורים, מכל מקום **לא ירפך**, לא יהיה ביסורים אלו משום ביטול תורה, ובזה מוכח שהקב"ה אוהב אתכם, ומה שמביא אותם עליהם זה לתועלת שלכם, וממילא בוודאי יקבל אותם כשהם שבים אליו, ודו"ק.

והיו לטטפת בין עיניך, (ו' ח').

פירש רש"י, וזה לשונו, **והיו לטטפת בין עיניך**, אלו תפלין שבראש, ועל שם מנין פרשיותיהם נקראו **טטפת**, טט בכתפי שתים, פת באפריקי שתים, ע"כ.

והנה עיין רש"י בפרשת בא שגם כן הביא שטט בכתפי שתים ופת באפריקי שתים, רק דשם כתב דין זה על הבתים, ולא על הפרשיות, עיין שם, וצריך ביאור.

הנה כבר עמדו המפרשים על זה, שמה איכפת לך מלשון כתפי ומלשון אפריקי, לקבוע הלכות ודינים.

ועיין בשל"ה הקדוש, (תורה שבעל פה כלל י"ד, בסופו⁷), וזה לשונו, ובכלל פה קדוש הוא להציל מטעות, כשתראה בדברי רבותינו ז"ל, שמפרשים תיבה ואומרים שכן הוא לשון יוני או לשונות אחרים של גוי וכו' וכן בפרשת בא 'טט' בכתפי שתים, 'פת' באפריקי שתים, אל יעלה בדעתך שהתורה כתבה אלו הלשונות שאינם לשון קודש, אלא הכי פירושו, כשברא הקב"ה עולמו לא היה רק לשון הקודש,

(6) ועי' ב"מ בעובדא דראבר"ש.

(7) הובא בליקוטי נ"י פר' שמות תשפ"א, ועי"ש שרמזנו למש"כ כאן, אכן כאן ניתוסף ונתרחב, ויש לך בו יותר מחידוש.

הגר"א מכמה וכמה מקומות, שכל תיבה ותיבה אף אם היא דומה לחברתה, מכל מקום יש לה משמעות מיוחדת בפני עצמה, וכן חיבר המלבי"ם ספר בענין שמות הנרדפים, ומשמעות כל תיבה הוא מיוחד לתיבה זו.

ולפי זה צריך לבאר הנפקא מינה בין שתי"ם הרגיל של לשון הקודש ושתי"ם של טט ושתי"ם של פת, וצריך לומר ששתי"ם סתם זה שם של מנין של דבר מסוים, אך טט ופת פירושים שתיים שהם עומדים בפני עצמם, והחילוק, בלשון הקודש בין טט לפת, יש לומר הוא אם הם חיצונים או פנימים, דחד מהם מתייחס לצד החיצון, ואידך מתייחס לצד הפנימי,

והיינו שהפרשיות וכן הבתים, יש להם בהכרח סדר מסוים, גם לפרשיות, רק דשם פליגי רש"י ור"ת, וגם בבתים, וכדמוכח בסנהדרין (פ"ט), דאמר ר' זירא בית החיצון חייב לראות את האויה, עיין שם, ויש לומר דדיוק זה ילפינן מדכתיב טט ופת, ששניהם הם שתיים, דיש שצריך לראות את האויר ויש שאינו צריך, ודו"ק.

ולפי זה מבואר שאם כתוב 'שתיים שתיים', אין הכוונה לדבר מסוים שיהא שתיים, אלא רצה לומר שיש כאן דין מסוים שיהיו שתיים פנימים ושתיים חיצונים.

ומכיון שהבתים הם בעבור הפרשיות, בהכרח שדין זה נאמר על שניהם, גם על הפרשיות וגם על הבתים, שהרי הפסוק מדבר על חיצון ופנימי, ודו"ק.

דמשמע דאף כשנכתבו בלשון אחרת עדיין שם ספר תורה עליהם, ותירצו בגמרא (ט), כאן בספרים, פירוש דמתניתין איירי בספרי תורה שמותר לכתוב בכל לשון, כאן בתפלין ומזוזות, פירוש דמה ששינינו שאם נכתב בכל לשון פסול, איירי בתפלין ומזוזות, ומפרש שם בגמרא מאי תרגום שכתבו מקרא, כגון יגר שהדוּתא (שכתבו גל עד), ומקשה בגמרא בשלמא בתורה יש תיבות שהן תרגום, אבל בתפלין ומזוזות מאי תרגום איכא, פירוש שאין שום תיבה שהיא תרגום שאפשר לכתוב במקומה תיבה של לשון הקודש, אלא וכו', ומתרץ בגמרא שם תירוץ אחר.

ומבואר להדיא בגמרא שאין בתפלין ומזוזות שום תיבה של תרגום, והנה אי נימא שטט ופת הם תיבות של שאר לשונות, שתרגומם הוא שתיים, הרי שפיר יש תרגום בין בתפלין ובין במזוזה, שהרי בשניהם כתוב שני פעמים **לטטפת**.

ובהכרח צריך לומר, כמו שכתב השל"ה הקדוש, שתיבה זו של **ט"טפ"ת** היא בעצמה לשון הקודש, ואינה תרגום כלל, ודו"ק.

מסברא: דהנה הביא כאן שתי תיבות שפירושן הוא שתיים, טט ופת, וחד מהם בלשון כתפי וחד מהם בלשון אפריקי, והנה אם שתיהן הם תרגום, אמאי קאמר שתיים ושתיים, וכן אמאי הביא שתי לשונות, היה יכול להביא שתיהן בלשון אחת, או שיביא תיבה שפירושה ארבע, ובהכרח שמה שהביא משתי לשונות, ודווקא שתיים, דקא משמע לן דין מיוחד בזה.

ונראה, דהנה בלשון הקודש אין שום תיבה מיותרת, וכבר הביא

קיבוץ בחורים תורת חכם

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א
בראשות מורינו דה"י הגדו"מ בלוי שליט"א

בעלוז צדיקים תעלוז קריה

בשמחה וחדוה עילאה אנו משגרים בזה ברכת מזל"א טבא וגדיא יאה קדם מורינו ורבינו מאיר דרבינו ומיישר אורחותינו המסודר לנו בלב ונפש חפיצה במסירות נפלאה יום ולילה לא ישובות למען הצלחתנו בכלל ובפרט ובשיעוריו הנפלאים ואמרוזתיו הנעימים מנחיל לנו עומק דרכי עיון התורה ויסודות נאמנים ביהדות ועבודת השם יתברך

הוד כבוד מרן הגאון הצדיק **ראש הישיבה שליט"א**

לרגל השמחה השרויה במעונו בשמחת קשרי שידוכין לבנו ידידנו היקר הבחור המופלג בתו"ש כמר **בן ציון שליט"א**

ויה"ד שהזיווג יעלה יפה ויזכה מורנו לרוות רב תענוג ונחת דקדושה מכל יוצ"ח ומתלמידיו הקדויים בנים ויפוצו מעיינותיו חוצה מתוך שלוזה ונחת ועושר וכבוד בהרחבת הדעת עוד ינובון בשיבה דשנים ודעננים מתוך בריות גופא ונהודא מעליא ואושר נצח

המברכים תלמידי השותים בצמא דבריו

חברי הקיבוץ

סימן טוב ומזל טוב

מעומק הלב נשגד כסא דברכה למורה דרכנו המאלפנו בינה בשיעוריו העמוקים, ומדריכנו בנתיבות יושר במאמריו הנפלאים, שם עיניו וליבו ושוקד על תקנת כל אחד ואחד מבני החבורה בכללות ובפרטות

רבנו ראש הישיבה שליט"א

לרגל השמחה במעונו

עם בא בנו היקר המופלג בתודה ויגע בה בכל עת מצוא, ומאיר לסביביו ביראת שמים טהורה ובמידות טובות ובנשיאת בעול עם חבירו מחשובי ופארי ישיבת בריסק

הבה"ח **בן ציון נ"ו**

בקשרי שידוכין למזל טוב

עב"ג למשפחת האגער שיחיו

מעיר המלוכה לונדון הבירה יצ"ו

יתן ה' ויזכו לבנות בית נאמן בישראל לתפארת המשפחה.

המאחלים בלב הזמה

התלמידים